

Sanctiekader illegale middelen – Q&A

Achtergrond

Jaarlijks doen CLM en Natuur & Milieu voor Tuinbranche Nederland onderzoek naar planten in het tuincentrum. Planten gekocht in het tuincentrum worden getest in een geaccrediteerd laboratorium. Dat gebeurt al sinds 2016. Op basis van de residuen die op de planten worden gevonden wordt gekeken of de stoffen die gevonden worden door kwekers zijn gebruikt, door tuincentra zijn gebruikt of dat deze uit de omgeving als contaminatie op de plant terecht zijn gekomen.

Natuur & Milieu geeft op basis van de residumeting jaarlijks ook een aantal aanbevelingen. In 2022 heeft Natuur & Milieu aangegeven dat er extra aandacht moest zijn voor illegale middelen die op planten gevonden worden. Dit heeft geleid tot een sanctiekader.

Door middel van deze Q&A willen we je informeren over het sanctiekader en hoe wij met een vondst van een illegaal middel op een plant om gaan. We beginnen daarvoor aan het begin bij de residu meting zelf, en lopen zo het hele proces door.

Mocht je nog vragen hebben na deze Q&A stuur die dan naar Toon Wurfbain – Tuinbranche Nederland (toon.wurfbain@tuinbranche.nl) dan kunnen we de Q&A aanvullen of begrijpelijker maken voor anderen. Wij willen dit najaar ook met kwekers een bijeenkomst houden waarin we het sanctiekader nog een keer toelichten, als je daarbij wilt zijn geef dat dan ook door aan Toon Wurfbain.

De residu meting

Hoe wordt de residu meting door TBNL gedaan?

Feitelijk doet TBNL niet zelf de residu meting. Natuur & Milieu en CLM hebben de leiding over dit proces. Dat is om ervoor te zorgen dat het door onafhankelijke partijen gedaan wordt.

Eurofins krijgt de opdracht de planten te kopen in tuincentra door heel Nederland. Eurofins is een erkend laboratorium met jarenlange ervaring.

Waar wordt dan op getest?

Eurofins test de planten op residuen van 750 verschillende stoffen. Hierbij zitten stoffen die in de sierteelt toegestaan zijn, en stoffen die dat niet zijn.

Hoe nauwkeurig zijn de testen?

Eurofins test de planten op residuen. Daarbij worden de stoffen gedetecteerd als ze 0.01 mg/kg of meer residu bevatten. Dat zijn dus heel nauwkeurige testen.

Wil het zeggen dat elke stof die gevonden wordt ook is gebruikt?

De testen zijn zo nauwkeurig dat dat niet op die manier te zeggen is. Bij alle stoffen die gevonden zijn wordt nagegaan of die gebruikt zijn. Zo niet, dan wordt gekeken of er een andere reden is waarom dat residu toch op de planten te vinden zijn. CLM voert dat onderzoek uit in samenwerking met alle ketenpartners.

Wat zijn dan andere redenen om een residu te vinden op planten?

Er zijn verschillende redenen waarom er residuen op planten gevonden worden die niet gebruikt zijn. We noemen hier een paar voorbeelden die we wel eens tegen komen:

- Kwekers gebruiken water uit de sloot waarin resten van residuen te vinden zijn. Die worden dan vervolgens op de plant gevonden (watergift)
- Op andere aanpalende percelen, naast de percelen van de betreffende kweker, kunnen de middelen die gevonden zijn wel gebruikt zijn. Die stoffen worden dan vervolgens op de planten gevonden. (Drift)
- In de tuincentra worden soms ook middelen ingezet die we daarna terugvinden op planten
- In de opkweek van planten buiten Europa zijn middelen gebruikt die hier niet mogen, maar daar wel. Die vinden we soms terug (uitgangsmateriaal)

Dit zijn een aantal redenen, we kunnen er nog meerdere noemen, maar belangrijk is aan te geven dat CLM grondig onderzoek doet of er sprake kan zijn van contaminatie door een andere reden dan gebruik door de kweker zelf.

Is er iets te zeggen over de hoeveelheid middel die wordt terug gevonden?

Onder de 0.05 mg/kg kan niet met zekerheid gezegd worden of een middel gebruikt is door de kweker. Het kan gebruikt zijn en inmiddels afgebroken tot kleine hoeveelheden. Het kan ook door contaminatie op de plant zitten.

Boven de 0.05 mg/kg gaan wij er vanuit dat het gebruikt is op de plant zelf. Dan is het minder waarschijnlijk dat het door contaminatie komt. Dat wordt nog steeds wel uitgezocht als er onduidelijkheid over bestaat over de herkomst van een residu boven de 0.05g/kg.

Waarom boven de 0.05 mg/kg?

CLM en MPS hebben op basis van diverse onderzoeksresultaten in de sierteelt (residumetingen, gehalten en oorzaken van aantreffen) vastgesteld dat lage gehalten <0,05 mg/kg niet altijd te herleiden zijn tot toepassing van de stof, maar wel vaak tot contaminatie via bijvoorbeeld kruisbesmetting, opname uit de bodem, gietwater, overwaaiing of gebruik in stekmateriaal met buitenlandse herkomst (waar de stof dan wel is toegelaten).

Het Sanctiekader

Welke residu metingen vallen onder het sanctiekader?

In mei 2022 hebben wij in het kader van de Ambitie in de Sierteelt planten gekocht bij retailorganisaties. De planten uit die residu meting vallen voor dit jaar onder het sanctiekader.

En vanaf 2023 welke residu metingen vallen dan onder het sanctiekader?

Volgend jaar zullen de planten uit onze eigen residu meting weer onder het sanctiekader vallen. Dan willen het sanctiekader ook van toepassing laten zijn op andere residu metingen die individuele organisaties doen.

Wanneer is er sprake van gebruik van een illegaal middel?

Wij spreken van gebruik van een illegaal middel in de volgende gevallen

- Het middel is niet toegelaten op de plek waar de plant geteeld is. Per land gelden andere regels. We kijken dus eerst waar de plant geteeld is, als het middel daar niet mag, dan wordt gesproken van het gebruik van een illegaal middel
- Het middel is toegelaten op de plek waar het geteeld is, maar is niet toegelaten voor de betreffende teelt. Een middel mag bijvoorbeeld wel bij het verbouwen van mais gebruikt worden maar niet in de sierteelt, ook dan spreken we van gebruik van illegale middelen.

Wat zijn voorbeelden die jullie daarvan tegengekomen zijn?

- Meest voorkomende voorbeeld dat wij hebben is een middel dat al een aantal jaar niet meer mag worden gebruikt, maar nog in de kast bij de kweker staat. Wij hebben in voorgaande residu onderzoeken gezien dat dat de meest voorkomende fout is. Daarom is het belangrijk ieder jaar met een teeltadviseur na te gaan of de middelen die je in de kast hebt staan nog mogen worden gebruikt.
- Ander voorbeeld is een middel dat niet mag worden gebruikt in de betreffende teelt. Ook daar kan de teeltadviseur natuurlijk goed advies geven.
- Het komt slechts sporadisch voor dat wij middelen terugvinden die echt niet meer in het betreffende land mogen worden gebruikt.

Gaat het dan ook om de bovenwettelijke eisen die jullie stellen bij het sanctiekader?

In de Ambitie in de Sierteelt staan een aantal bovenwettelijke eisen. Deze eisen vallen niet onder het sanctiekader. Het betreft immers ook strikt genomen geen gebruik van illegale middelen.

Wat is de sanctie dan als er wel gebruik van een illegaal middel vastgesteld wordt?

De planten die geleverd zijn, indien die nog in de winkel staan, moeten worden teruggenomen. Ze mogen niet meer verkocht worden aan de consument.

Vervolgens mag je pas weer leveren aan de Retail, als je hebt aangegeven dat het gebruik van het middel dat gevonden is niet meer plaats vindt. Het moet dus nadrukkelijk gaan om een nieuwe serie planten die je gaat leveren.

De retailorganisatie waaraan je gaat leveren zal altijd een extra residu meting doen bij Eurofins om te bevestigen dat er geen illegale middelen meer te vinden zijn op de nieuwe serie planten die je geleverd hebt.

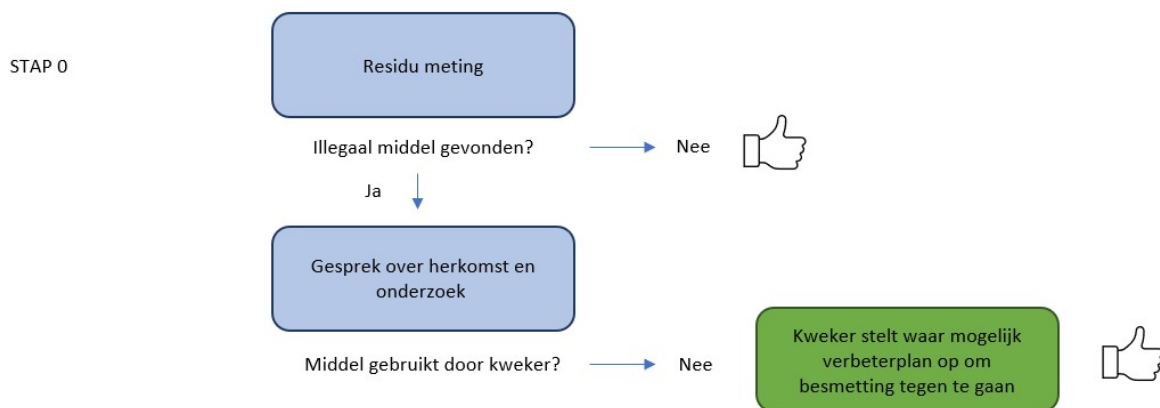
Hieronder wordt het sanctiekader nog stap voor stap doorlopen en zijn er een aantal diagrammen opgenomen om te laten zien hoe het sanctiekader werkt.

De stappen in het Sanctiekader

Er wordt na de residu meting van Eurofins geconstateerd dat er een residu van een illegaal middel is aangetroffen. Wat zijn dan de eerste stappen die jullie nemen?

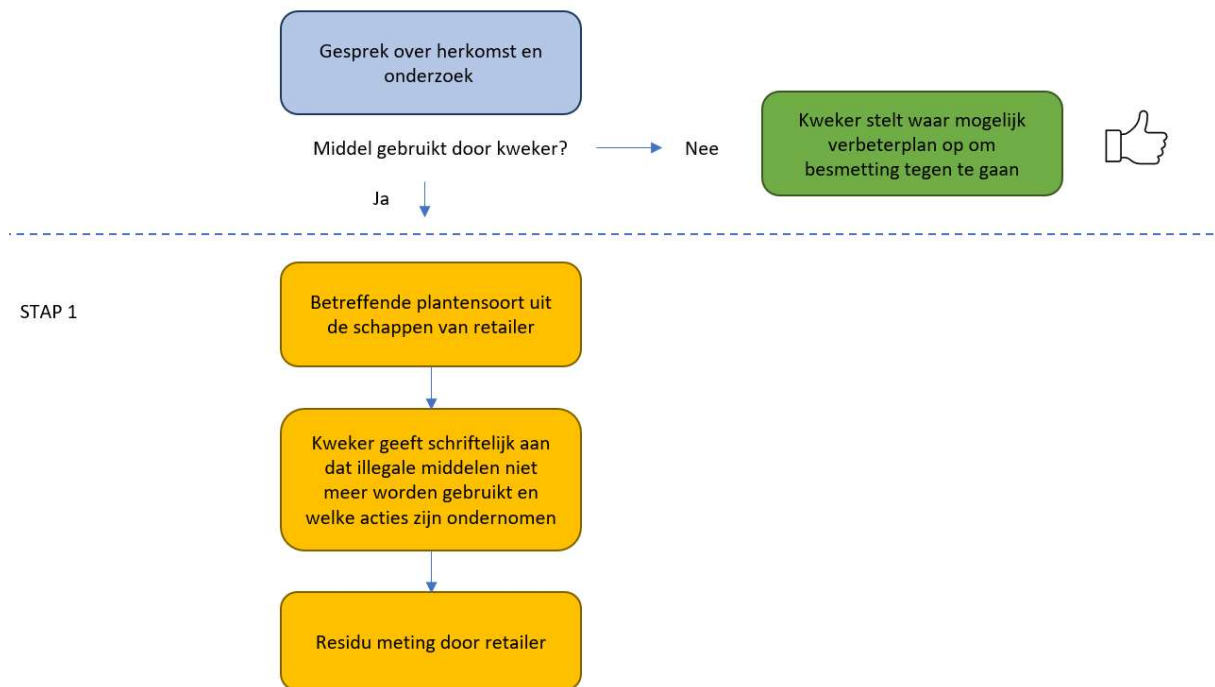
CLM gaat als eerste in gesprek met de betreffende kweker. Er wordt gekeken of het middel door de kweker inderdaad gebruikt is, of dat het middel uit een andere bron kan komen. Daarbij wordt gevraagd aan de kweker of hij zich herkent in de gevonden stoffen.

Zo niet, dan wordt samen gekeken wat een verklaring kan zijn dat het residu toch op de plant gevonden is.

Indien aannemelijk is dat de kweker het middel niet zelf heeft gebruikt, maar er sprake is van contaminatie vanuit een andere bron, dan treedt het sanctiekader niet in werking.

Wat als er wel sprake is geweest van gebruik van een illegaal middel?

Indien er sprake is van gebruik van een illegaal middel, treedt het sanctiekader in werking. Dit noemen we Stap 1 in het sanctiekader. Stap 1 heeft alleen betrekking op de retailorganisatie waar de planten gekocht zijn. Pas in stap 2 worden andere Retailorganisaties ingelicht!

- De planten die geleverd zijn, indien die nog in de winkel staan, moeten worden teruggenomen. Ze mogen niet meer verkocht worden aan de consument.
- Vervolgens mag je als kweker pas weer leveren aan de Retail, als je hebt aangegeven dat het gebruik van illegale middelen niet meer plaats vindt. Het moet dus nadrukkelijk gaan om een nieuwe serie planten die je gaat leveren.
- De retailorganisatie waaraan je gaat leveren zal altijd een extra residu meting doen bij Eurofins om te bevestigen dat er geen illegale middelen meer te vinden zijn op de nieuwe serie planten die je geleverd hebt.

Wat zijn de gevolgen van het terugnemen van planten die nog in de winkel staan?

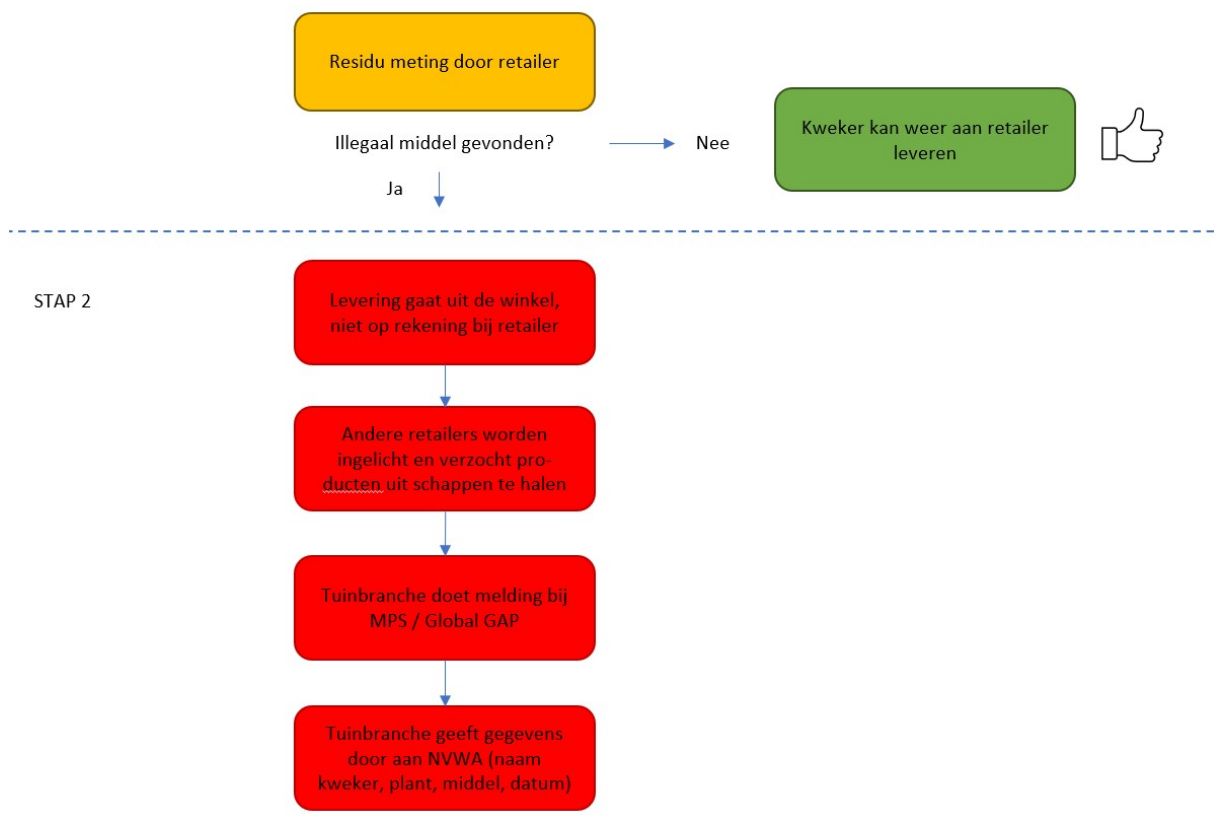
De retailorganisatie zal de planten uit de winkel halen. De kosten van de planten en schade die dat met zich meebrengt worden bij de kweker gelegd.

Wat als er nog een keer sprake is van gebruik van een illegaal middel?

Als er bij een volgende residu meting weer een illegaal middel bij dezelfde kweker gevonden wordt, dan treedt stap 2 in werking.

Waarom is stap 2 van het sanctiekader anders dan stap 1?

Als er bij dezelfde kweker nogmaals gebruik van een illegaal middel wordt vastgesteld, dan worden alle retailorganisaties die betrokken zijn bij de Ambitie in de Sierteelt daarover ingelicht. Anders dan bij stap 1 gelden hier dus de stappen voor alle retailorganisaties. Alle retailorganisaties zullen deze stappen dus ook doorlopen. Daarnaast informeert TBNL ook de NVWA en een certificerende instantie, indien die er is.

De stappen die per retailorganisatie worden doorlopen zijn wederom:

- De planten die geleverd zijn, indien die nog in de winkel staan, moeten worden teruggenomen. Ze mogen niet meer verkocht worden aan de consument.
- Vervolgens mag je als kweker pas weer leveren aan de Retail, als je hebt aangegeven dat het gebruik van illegale middelen niet meer plaats vindt. Het moet dus nadrukkelijk gaan om een nieuwe serie planten die je gaat leveren.
- De retailorganisatie waaraan je gaat leveren zal altijd een extra residu meting doen bij Eurofins om te bevestigen dat er geen illegale middelen meer te vinden zijn op de nieuwe serie planten die je geleverd hebt.

